

ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено особливості логістичної діяльності промислового підприємства в сучасних умовах господарювання. Проаналізовано роль логістики у забезпеченні ефективності виробничих процесів та управління матеріальними потоками. Виділено ключові особливості логістичної діяльності.

Ключові слова: логістика, промислове підприємство, матеріальний потік, логістичний ланцюг, планування попиту, оптимізація витрат, інформаційні технології.

Abstract

The article examines the features of the logistics activities of an industrial enterprise in modern business conditions. The role of logistics in ensuring the efficiency of production processes and material flow management is analyzed. The key features of logistics activities are highlighted.

Keywords: logistics, industrial enterprise, material flow, logistics chain, demand planning, cost optimization, information technology.

Вступ

У сучасній економічній реальності логістика відіграє ключову роль у діяльності промислових підприємств. Підвищення вимог до обслуговування споживачів, зростання витрат на дистрибуцію та активне впровадження інформаційних технологій обумовлюють необхідність пошуку нових підходів до управління матеріальними потоками. Системна логістична діяльність дозволяє оптимізувати виробничі процеси, зменшити витрати та підвищити ефективність господарювання. Врахування особливостей логістичних процесів є важливим чинником забезпечення стійкого розвитку підприємства у конкурентному середовищі.

Результати дослідження

У сучасних умовах господарювання логістика стає важливим чинником забезпечення ефективності діяльності промислових підприємств. Особливого значення набувають питання забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами, удосконалення управління складським господарством, запасами продукції, збутовою діяльністю та транспортними потоками. Коливання попиту споживачів вимагає від підприємств постійного моніторингу кон'юнктури ринку та оперативного коригування асортиментної структури продукції.

За результатами наукових досліджень, що були проведені вченими Національного університету «Львівська політехніка» на 45 підприємствах, 55% з яких є виробничими, виявлено, що до основних чинників, які сприяли розвитку логістики, відноситься зростання вимог щодо обслуговування клієнтів, підвищення значення логістичного сервісу (з точки зору часу, якості, надійності), зростання витрат дистрибуції, раціональне управління запасами, впровадження інформаційних технологій.

У нинішніх умовах господарювання проблема координації виробництва стає однією з ключових щодо впливу на ефективність роботи вітчизняних підприємств. Така ситуація обумовлена сучасними тенденціями розвитку підприємства як організаційної структури здійснення підприємницької діяльності. Її вирішення потребує нових управлінських механізмів координації окремих видів господарської діяльності підприємства.

Одним із варіантів вирішення цієї проблеми, як засвідчує практика господарювання підприємств економічно розвинутих країн, є логістичний підхід.

Суть логістичного підходу полягає в інтегруванні комерційної та виробничої діяльності як засобу оптимального зменшення або навіть ліквідації на підприємстві запасів матеріально-технічних ресурсів, напівфабрикатів та залишків готової продукції.

Завдяки цьому підходу передбачено формування комплексного виду діяльності підприємства у складі його господарської діяльності – логістичної діяльності, об'єктом якої є матеріальний потік.

Матеріальний потік представляє собою економічний процес, що утворюється у наслідок певних дій окремих структурних підрозділів підприємства щодо доставки на підприємство матеріально-технічних ресурсів, їх трансформації у готову продукцію та доставки останньої споживачеві. У разі, якщо матеріальний потік переривається – утворюється матеріальний запас.

Окремі процеси у складі матеріального потоку та дії щодо матеріальних запасів, які здійснюються певними структурними підрозділами підприємства називаються логістичними операціями, що класифікуються на зовнішні (наприклад, транспортування на підприємство від постачальника матеріально-технічних ресурсів) та внутрішні (зберігання на складі підприємства матеріально-технічних ресурсів).

У процесі логістичної діяльності підприємство контактує з окремими постачальниками матеріально-технічних ресурсів і споживачами виготовленої продукції, утворюючи логістичний ланцюжок.

Під логістичною діяльністю промислового підприємства слід розуміти систему засобів та методів просторово-часового перетворення всіх логістичних потоків: матеріальних, фінансових, інформаційних, людських. Налагоджена логістична діяльність підприємства є ефективним інструментом управління підприємством, який здатен просувати продукцію; економити матеріальні, сировинні, енергетичні, фінансові, трудові та інші ресурси; забезпечувати синергетичний ефект. Ефективне використання у своїй діяльності логістики дає змогу забезпечити швидке проходження матеріального потоку та підвищує ефективність виробничої діяльності.

Серед особливостей логістичної діяльності промислових підприємств можна виділити наступні: складність виробничо-логістичних систем, необхідність оперативного планування і прогнозування попиту, інтенсивне використання інформаційних технологій, важливість взаємодії з постачальниками та споживачами, оптимізація витрат.

Складність виробничо-логістичних систем обумовлена великою кількістю взаємопов'язаних елементів: складів, транспортних засобів, виробничих ділянок, підрозділів постачання і збуту. Вік ефективної організації руху сировини, комплектуючих та готової продукції залежить безперервності виробництва. Управління такими системами потребує високої координації дій між усіма учасниками ланцюга.

Необхідність оперативного планування і прогнозування попиту заключається у важливості вчасно визначати потребу у сировині, матеріалах та компонентах, а також прогнозувати обсяги виробництва та збуту готової продукції. Помилки в прогнозуванні можуть призвести до дефіциту ресурсів або перевищення запасів, що негативно впливає на фінансові показники. Оперативне планування дозволяє скорочувати час виконання замовлення та підвищувати задоволеність споживачів.

Сучасні промислові підприємства активно використовують інформаційні технології у своїй діяльності: ERP-системи, SCM-системи, WMS-системи тощо. Ці IT-рішення забезпечують автоматизацію процесів обліку, планування, аналізу та контролю логістичних операцій, сприяють зменшенню людського фактору та підвищенню точності інформації.

Ефективна логістика передбачає тісну співпрацю з партнерами по ланцюгу поставок. Для стабільної роботи підприємству важливо вибудовувати довгострокові відносини з надійними постачальниками, вести переговори щодо умов поставок, узгоджувати графіки відвантажень. Так само важливо враховувати потреби клієнтів, гнучко адаптуючи логістичні рішення під їхні вимоги.

Одним з головних завдань логістики є мінімізація витрат без погіршення якості обслуговування. Це досягається завдяки оптимізації маршрутів доставки, впровадженню багатофункціональних логістичних центрів, зменшенню витрат на утримування запасів, вибору оптимального виду транспорту, використанню сучасних методів управління запасами (наприклад, Just-in-Time).

Висновок

Ефективна логістична діяльність є невід'ємною складовою успішного функціонування промислового підприємства. Інтеграція виробничих і комерційних процесів, орієнтація на потреби споживачів, використання сучасних інформаційних систем, оптимізація витрат та налагоджена

співпраця з партнерами є запорукою підвищення продуктивності та конкурентоспроможності підприємства. Врахування визначених особливостей дозволяє формувати адаптивні логістичні системи, які здатні підлаштовуватися і реагувати на зміни ринкового середовища та забезпечувати стає економічне зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безсмертна О. В. , Коханко П. О. , Bezsmertna O. V. , Kokhanko P. O.. Виробнича логістика на промисловому підприємстві . Безсмертна О. В. Виробнича логістика на промисловому підприємстві [Електронний ресурс] / О. В. Безсмертна, П. О. Коханко // Матеріали І науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 10-12 березня 2021 р. – Електрон. текст. дані. – 2021.
2. Довба М.О., Чернописька Н.В. Дослідження рівня логістизації вітчизняних підприємств // Тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. “Маркетинг та логістика в системі менеджменту” (7–9 жовтня 2004 р., м. Львів). – Львів: Нац. ун-т “Львівська політехніка”, 2004.
3. Зайцева А. С. Логістичні процеси в управлінні промисловими підприємствами / А. С. Зайцева // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2023. - № 81-82. - С. 158-164.
4. Тарасюк Г. М., Іщенко В. С. Логістичне управління в діяльності підприємств: еволюція концепцій, управлінських підходів та тренди сучасності. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 14. С. 32–38.

Притуляк Вікторія Віталіївна – студентка групи 2Л-23б, факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: prutyliakv@gmail.com

Галайдюк Ольга Сергіївна – студентка групи 1Л-21б, факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна** - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, e-mail: bezsmertnaoksana@gmail.com

Viktoriya V. Prutyliak – a student of group 2L-23b, Vinnytsia National Technical University, Department of Management and Information Security, Vinnytsia, e-mail: prutyliakv@gmail.com

Olga S. Galajdiuk - a student of group L-21b, Vinnytsia National Technical University, Department of Management and Information Security, Vinnytsia

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna** - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua